

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

140/4/2014

KH § 255

Valmistelija: sivistyspalveluiden johtaja Paavo Nuortimo, p. (08) 615 54633, 044 2885 400, rehtori Anne Rautaparta 044 2885 426.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta.

Esitys on osa hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanoa ja sen tavoitteena ovat vahvat koulutuksen järjestäjät ja ylläpitäjät, jotka kykenevät vastaamaan työelämän, yksilöiden ja yhteiskunnan muuttuviin ja kasvaviin osaamistarpeisiin. Hallituksen esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa eduskunnalle mahdollisimman pian.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lukiolakia, ammatillisesta peruskoulutuksesta annettua lakia, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia. Lailla muutettaisiin lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan ja vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitämisluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevia säännöksiä. Koulutuksen järjestämisluvista ja oppilaitoksen ylläpitämisluvista päättäisi edelleen opetus- ja kulttuuriministeriö. Lakien tultua voimaan, vanhojen säännösten perusteella myönnettyjen koulutuksen järjestämislupien voimassaolo päättyisi. Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaiset ylläpitämisluvat säilyisivät ehdotetun lain mukaisina lupina, mutta ylläpitäjien taloudelliset edellytykset oppilaitoksen ylläpitämiseen tutkittaisiin viran puolesta.

Suoraan Paltamoa koskevat lukiolakiin ja vapaan sivistystyön lakiin tehtävät muutokset.

Esitys ja lakiluonnos ovat luettavissa osoitteessa:

http://www.okm.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/jarjestajaverkko/index.html?lang=fi

Esittelijä: kunnanjohtaja Arto Laurikainen, puh. 044 2885 600.

Sivistyspalveluiden johtajan ehdotus:

Esitän, että Paltamon kunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ehdotetun uuden lukiolain perusteluissa ei ollenkaan huomioida lukion ja perusopetuksen yhteyttä. Lukio- ja perusopetus on edullista, koska se toteutetaan tiiviissä yhteistyössä peruskoulun yläluokkien kanssa. Yhteisyys tarkoittaa yhteistä hallintoa, yhteisiä opettajia ja yhteisiä tiloja.

Pienissä kunnissa, kuten Paltamossa lukion ja perusopetuksen opettajat ovat yhteisiä. Lukio takaa myös perusopetukseen pätevät aineenopettajat. Ilman lukiota monissa kunnissa perusopetuksen aineenopettajille ei riittäisi tunteja. On vaarana, että perusopetuksen taso laskee. Perusopetus ja lukio yhdessä pystyvät rekrytoimaan pätevät opettajat.

Esityksessä perustellaan suurempiin opetuksen järjestäjiin siirtymistä lukio-opetuksen laadulla ja kurssitarjonnan monipuolisuudella. Järjestäjäverkon tiivistämisen tavoite on kannatettava eli lukioden yhteistyön edelleen vahvistamista. Paltamossa on pitkäaikainen kokemus lukioden välisestä yhteistyöstä (mm. yhteiset hankkeet ja yhteinen opetustarjonta). Paltamossa on etäopetuksesta kokemuksia jo usean vuoden ajalta. Säännöllistä yhteistyötä etäopetuksessa voi järjestää, vaikka yhteistyölukioilla on eri koulutuksen järjestäjät. Tätä on hyvänä esimerkkinä Suomussalmen, Puolangan ja Paltamon lukioden monivuotinen yhteistyö opetuksen järjestämisestä. Kokemusten mukaan nykyinen yhteistyö sujuu erittäin hyvin.

Lakiesitystä perustellaan myös hallintokustannusten säästöillä. Todellisuudessa hallintokustannukset ovat pienimissä kunnissa jo minimissään. Esimerkiksi lukioissa ja perusopetuksessa on usein yhteinen rehtori.

Luonnoksessa on painotettu alueellisen saavutettavuuden aspektia. Jotta koulutuksen tasa-arvo säilyy maan eri osissa, täytyy nuoren voida opiskella lukio-opinnot kotoa käsin. Paltamossa nuorten koulukuljetuksissa oman kunnan lukioon voidaan hyvin hyödyntää peruskoulun lakisääteisiä koulukuljetuksia. Oman kunnan lukio takaa myös oppilaille tasa-arvoiset mahdollisuudet opiskeluun. Oppilaiden matkojen pituudet kasvaisivat suuresti, jos oppilaat joutuisivat käymään lukiota muualla kuin kotikunnassa.

Useissa kunnissa on rakennettu uusia koulurakennuksia tai peruskorjattu entisiä. Näin on tehty myös Paltamossa. Kuntien tekemät investoinnit ja niihin mahdollisesti saadut valtionavustukset menevät hukkaan, jos lukio loppuu kunnasta.

Koko koulutuksen tasa-arvoisuuden ja perusopetuksen laadun säilyttämiseksi on lukiokoulutusta voitava järjestää myös pienemmissä kunnissa ja järjestämisluvut uudistettava niitä haluaville kunnille.

Lukio on tärkeä koko kunnan elinvoimaisuudelle ja asukkaiden viihtyisyydelle.

Vapaan sivistystyön osalta koulutuksen järjestäjät pystyvät itse määrittelemään yhteistyökumppaninsa ja mahdollisuutensa vapaan sivistystyön koulutuksen järjestämiseen.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy sivistyspalveluiden johtajan ehdotuksen.

Kunnanhallitus:

Hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.

Toimeenpano: Ote opetus- ja kulttuuriministeriö.

Muutoksenhakukielto.